

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Найбільшою цінністю в сучасному суспільстві є інформація. Людина отримує її звідусіль: з телебачення, преси, реклами, в процесі спілкування з людьми і т.д. Для учнів особливе значення має інформація, отримана в навчальних закладах, адже вона закладає фундамент для їх подальшої професійної діяльності. Проте не вся отримана інформація має для учнів ПТНЗ однакове значення. Кожна особистість має певний багаж знань, коло інтересів, цілі, яких хоче досягти. Всі ці чинники створюють фільтр, за допомогою якого із загального потоку інформації відбирається корисна. Решта інформації відсівається. Її можна назвати шумом, оскільки вона знаходиться поза зоною уваги учнів і не сприймається ними. Отже, інформаційний шум [information noise] - дані, що не відповідають інформаційній потребі або не представляють для суб'єкта інформування предмета новизни (інакше кажучи, цими даними він вже володіє).

Інформація, яку людина сприймає, має для неї також різне значення. Деяка інформація накопичується в пам'яті, але не реалізується в діяльності.

Таку інформацію називають відомістю. Інформація, яка має на людину найбільший вплив, спонукає її до дії. Вона приймає форму повідомлення.

Реалії такі, що певний обсяг інформації, пропонований учням протягом навчального року, є для них шумом. Причина полягає в тому, що дії учасників навчального процесу не достатньо консолідовані в напрямку досягнення поставленої мети. Як наслідок, деякі учні знаходяться поза процесом навчання на уроці і навчальна інформація ефективно не сприймається ними. Науковцями запропоновані різноманітні шляхи вирішення цієї проблеми: мотивація учнів, проведення нетрадиційних уроків, використання технічних засобів та ін.

Залишається невирішеною проблема, яка полягає в тому, що інформація, яка сприймається учнями, залишається на рівні відомостей. Причиною є надання застарілих знань, які надалі тільки частково можуть бути використані ними в професійній діяльності. Це викликано, по-перше, постійним розвитком науки і техніки, що робить свій відбиток у виробництв, внаслідок чого випускники стикаються з проблемами освоєння нових технологій, технічних пристроїв і т. ін. По-друге, наша освіта продовжує будуватися на принципах, згідно з якими викладачі прагнуть передати учням найбільшу кількість готових знань і умінь.

Ці причини викликали суперечність між постійним розвитком науки і техніки й тими знаннями, які надаються учням. Складність вирішення проблеми полягає в тому, що педагоги змушені витратити багато часу й зусиль для того, щоб ознайомлюватися самим і передавати учням знання, які постійно оновлюються. Тому необхідно представляти матеріал в дещо узагальненому вигляді, не прив'язуючи його до конкретних механізмів, які використовуються в цей момент на виробництві. Такий спосіб слугуватиме поштовхом до самостійного ознайомлення з більш конкретною інформацією, сприятиме реалізації найважливішого принципу: навчити вчитися.

Повідомлення реалізуються тільки за умови безпосередньої дії, яка виявляється через результат. Тому поруч з узагальненими, «універсальними» знаннями, необхідно показати конкретні приклади, в яких відображаються отримані повідомлення, оскільки повноцінні знання з'являються тільки при безпосередньому використанні отриманої інформації в дії.

Отже, є всі підстави розуміти знання як інформацію, отриману в результаті виконання конкретної дії як підтвердження отриманого повідомлення. Описаний процес доречно передати схематично, зокрема:

В навчальному процесі ПТНЗ проявляються всі форми інформації: повідомлення, відомості та, на жаль, шум. Щоб досягти оптимальної передачі інформації від викладача до учня потрібно керувати увагою учнів (звільнення від шуму) та надавати можливість реалізації отриманої інформації в дії (відомості перетворюються на повідомлення). Лише інформація у вигляді повідомлень сприяє реалізації поставленої мети – формуванню знань, необхідних для виконання умінь. Тому при підготовці до занять варто

приділяти належну увагу пошуку методів, форм та засобів, які сприятимуть отриманню учнями найбільшої кількості повідомлень – інформації, яка буде застосована в подальшій діяльності.